

R

Reconcor ‘resistència rancorosa’: «Jo vaig perma-
nèixer seriós i retret, no per *reconcor* envers d’ell,
com va sospitar, sinó per por d’ablanir-me i desistir
de la que tenia pensada» Joan Rosselló (de Son For-
tesa). En el qual se combinaren *rancor* i *corco(r)* 5
(*CORCAR*); en II, 928b58-929a27 hem documentat no
sols *corcó* = cast. *gorgojo*, sinó ‘pena fonda’, lín. 28-
60, en MrnAguiló, Vayreda, Pons Mass.; en Noller
corcor f. i fins *corcoreta* (potser degut a infl. d’*amar-
gor, dolor, tristor*, etc.). 10

RENILLAR. En íntima relació amb el sinònim *ahí-
nar*, hi ha *anillar* que solament hem documentat des
de Busa, i *enill* ‘renill’ en cita imperfecta de *Di. de*
Rims de JMarc i de les poesies d’ell (o els seus germans),
però que ja fou usat per Llull: «axí com ca, qui 15
per ladrar, / e cavall, qui per *anillar* / demostren lur
proprietat» en la *Lògica d’Al-Gatzel* (com a variant, a
la qual ha estat preferida la grafia *aniar* en l’ed. dels
Rims de 1936, I, 6, encara que aquest pot resultar 20
d’una pron. mallorquina de *-iy-*).

REPTE. Com dic a VII, 261a46 ss., és un calc humi-
liant, propi de vassalls intel·lectuals de la cultura vul-
gar de Ianquilàndia, usar un mot que només vol dir
‘reny sever’, ‘reprensió’, ‘provocació ofensiva’ amb el
sentit que ells li donen i que no ha tingut mai en cat-
là ni en les llengües llatines. Si prenem uns quants
exs. anglesos amb la bona equivalència catalana, com-
provarem que no té cap utilitat aquest barbarisme: 25
«It is a *challenging* thought» ‘és una idea, una pensada
temptadora»; «That is a *challenge* we should accept,
and develop this plan, that idea» ‘acceptem aquest
envit, ‘m’ha vingut l’*envit* d’empendre aquest pro-
jecte»; «we should not avoid such a *challenge*» ‘no de-
fugim l’*imperatiu* de fer-ho’. Un altre calc que despla-
u, perquè viola la semàntica d’un verb nostre essencial,
és *trobada* subst. per copiar *meeting: to meet* signifi-
ca ‘trobar-se, aplegar-se’, mentre que *trobada* vindria
de *trobar* transitiu; i ara ens embafen parlant cada 30
dia de *trobades* de gent que n o t r o b e n r e s ,

i només s’apleguen, s’entren; per què hem d’aban-
donar els mots *aplec* i *reunió* que s’han usat sempre
en aquest sentit? El manlleu franc *miting* era més
legítim, perquè no corrompia l’essència ideal de cap
mot català i havent-se el fet propagat des de les demo-
cràcies anglo-saxones (com p. ex. *club*) seguïem les
lleis lingüístiques, que admeten els manlleus quan
vénen de l’aprenentatge d’una cosa útil. Però ara són
els mítings —la cosa— que fan por...

RERE. Ja he documentat *darrer* (VII, 265a35) en
VidesR. Cerverí, *Cost. Tort.* i Eiximenis, però en la
variant moderna *darrer* és també de Llull: «si primer
no fos en les coses damunt dites, impossibil cosa
fóra que hi fos *darrer*» *Gentil* 75; «si lo món era eternal
no seria primer home ni *darrer*» *Li. de Déu* 432; «per
les segones intencions --- ha hom conexensa --- de
les *derreres*» *A.Sci.* III, 452; o el seu concurrent menys
freqüent *darrerà*: «passar volia l’amic a la *derrerana*
fi per la qual amava son Amat» (*Amic e Amat* 339); i
darrería que ja vèiem en Jaume I: «aquest libre lo
qual fem en la *derrería* dels nostres dies» *Libre de*
Déu 376.

RIBA i RIBAST. (VII, 309a4-b44) Com que és estrany
un sufix pre-romà tan insòlit, combinat amb un mot
tan llatí, m’inclino, ben pensat, a veure-hi un derivat
del llatí RIPASTRUM, -STER, que perdria la 2.ª -R- per dis-
similació, des d’antic: -ASTU > -ast (cf. *oleaster, poetaster,*
apiaster, patraster etc.). 30

RIU. *Derivar*, que només aconseguirem datar des
del *DTo.* de 1747, ja és freqüent en Llull, no sols en la
variant *dirivar* (una trentena d’exs. en el gloss. de
MColom) sinó també 7 o 8 de la forma normal, p.
ex.: «totes aquestes virtuts e --- aquelles qui devallen
d’elles e *deriven*» *A.Sci.* 213.

RONDALLA. No havent-se arribat a cap etimologia
segura, és lícit conjeturar que comencés essent un
mot de llenguatge infantil, paidolàlic (en el sentit de